

Je bent welkom

Jaarverslag 2022

Oog voor voedsel, hart voor mensen

In dit verslag

P. 3

P. 4

P. 6

P. 7

P. 9

P. 11

P. 16

P. 17

P. 18

P. 20

“2022 was een jaar dat de voedselbanken nooit zullen vergeten.

Leo Wijnbelt

Voorzitter Voedselbanken Nederland

Voorwoord

2022 was een jaar dat de voedselbanken nooit zullen vergeten.

Direct na de coronaperiode, die al veel van onze organisatie gevraagd had, brak de oorlog in Oekraïne uit. De gevolgen voor de voedselbanken waren enorm.

In de eerste maanden kregen duizenden vluchtelingen onze voedselhulp. Daarna kwamen de sterke kostenstijgingen als gevolg van toenemende inflatie en extreem hoge energiekosten. Dat leidde uiteindelijk tot ruim 30% meer klanten aan het einde van het jaar. Nooit eerder werd zo duidelijk dat het iedereen kan overkomen om een beroep op de voedselbank te moeten doen. De druk op de voedselbanken en alle 13.500 vrijwilligers was nog nooit zo groot. Her en der piepte en kraakte het, maar toch lukte het elke week om alle klanten te helpen.

Het is niet in woorden uit te drukken welke geweldige prestatie de 13.500 vrijwilligers vorig jaar leverden. Dankbaar en trots maken we een diepe buiging voor al die vrijwilligers, die het onmogelijk geachte toch mogelijk maakten!

Onze Impact

1.000.000
Mensen in Nederland leven onder de armoedegrens

197.000
Personen ontvingen in 2022 voedselhulp van Voedselbanken Nederland, een **historisch record**

Een groei van **34%** ten opzichte van **2021** die werd veroorzaakt door de sterke stijging van **energiekosten** in combinatie met de **hoge inflatie**

56.000.000
producten uitgedeeld
Dat is een groei van ruim **30%** ten opzichte van 2021

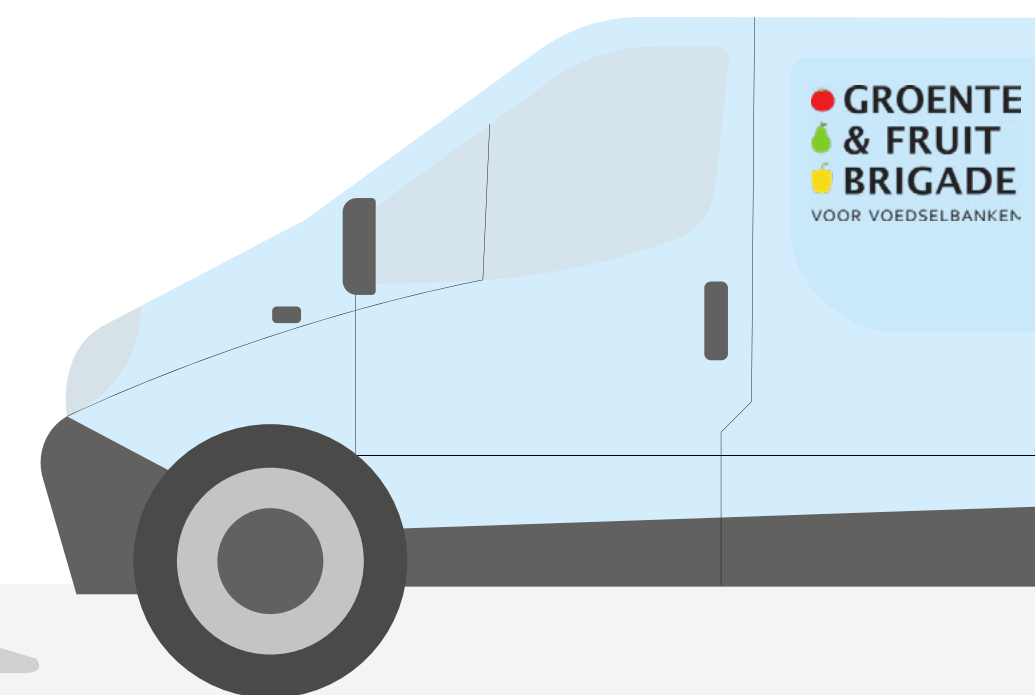
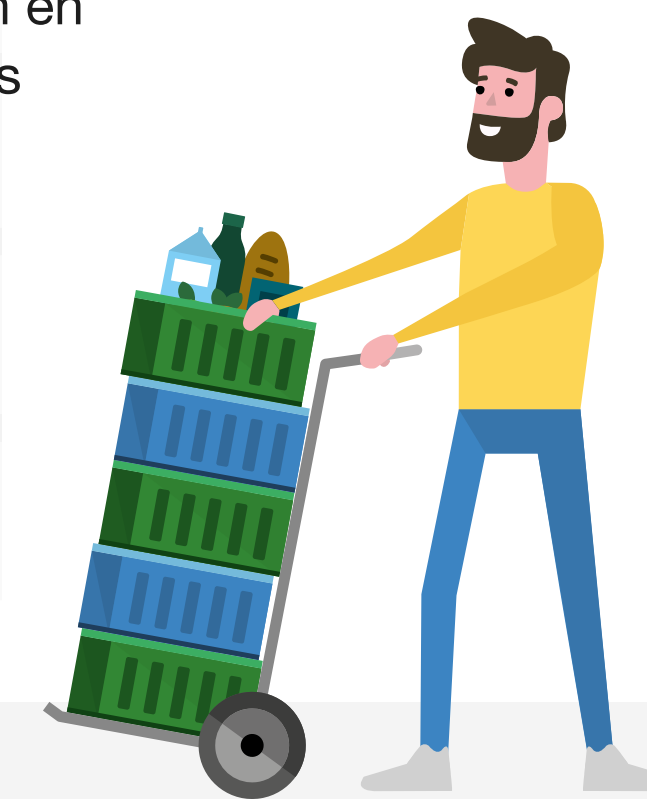
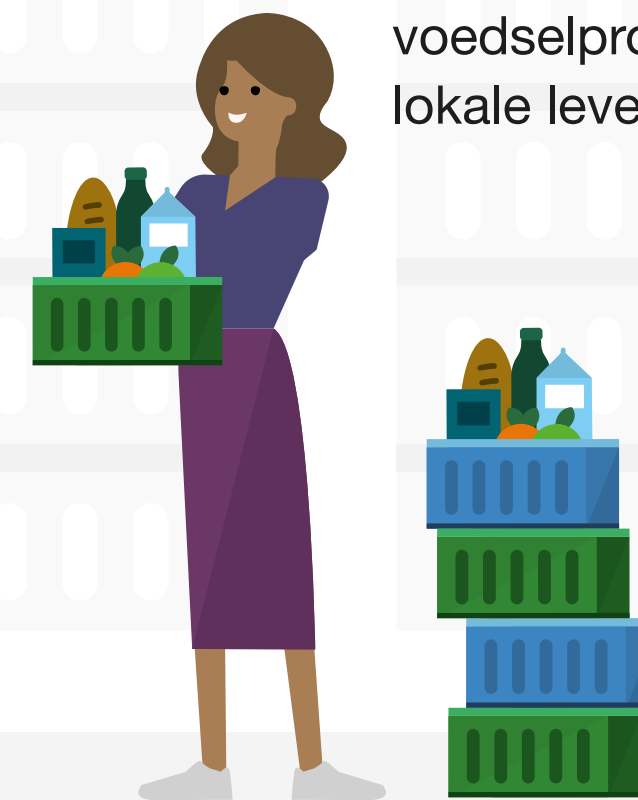
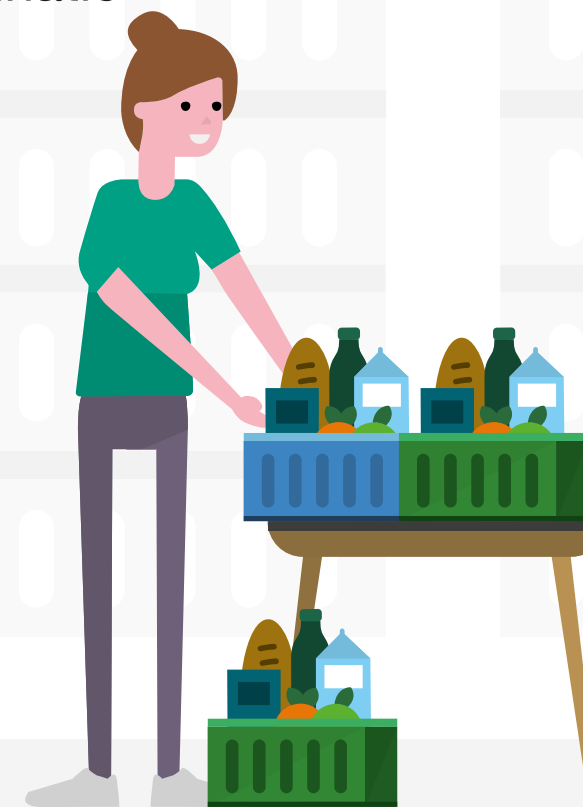

Dankzij alle **extra donaties** van supermarkten, voedselproducten en lokale leveranciers

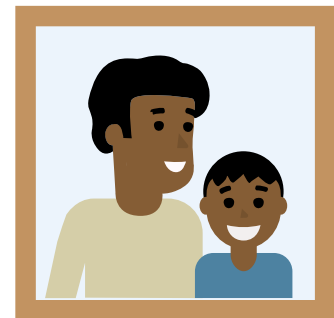
Voor alle klanten
konden we de omvang van het voedselpakket gelijk houden

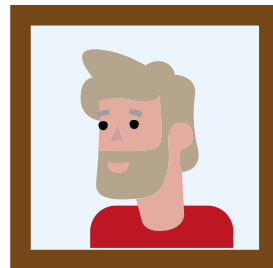
Ondanks de sterke **toename aan klanten**

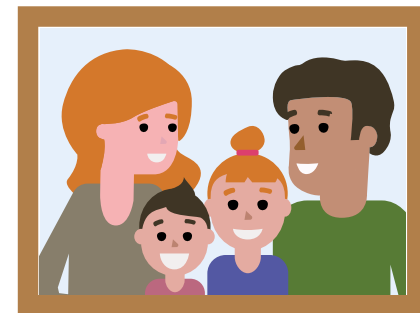
Huishoudens

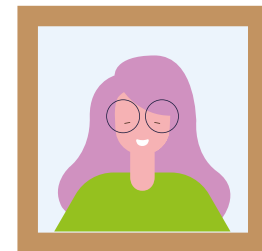
29%
eenoudergezinnen

43%
alleenstaanden

58%
gezinnen

39%
jonger dan 18 jaar

44.000
huishoudens

Wekelijks ontvangen
ongeveer 120.000 personen
voedselhulp

58% van de
klanten is
**binnen 1 jaar
niet meer
afhankelijk** van
de voedselbank

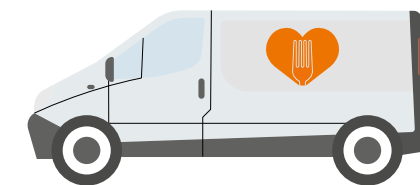
17% is na 3 jaar
nog afhankelijk van
de voedselbank

Organisatie

173
voedselbanken

519
uitgiftepunten

10 regionale
distributie centra

13.573
vrijwilligers

Dat is een groei van ruim
6% ten opzichte van 2021

197.000

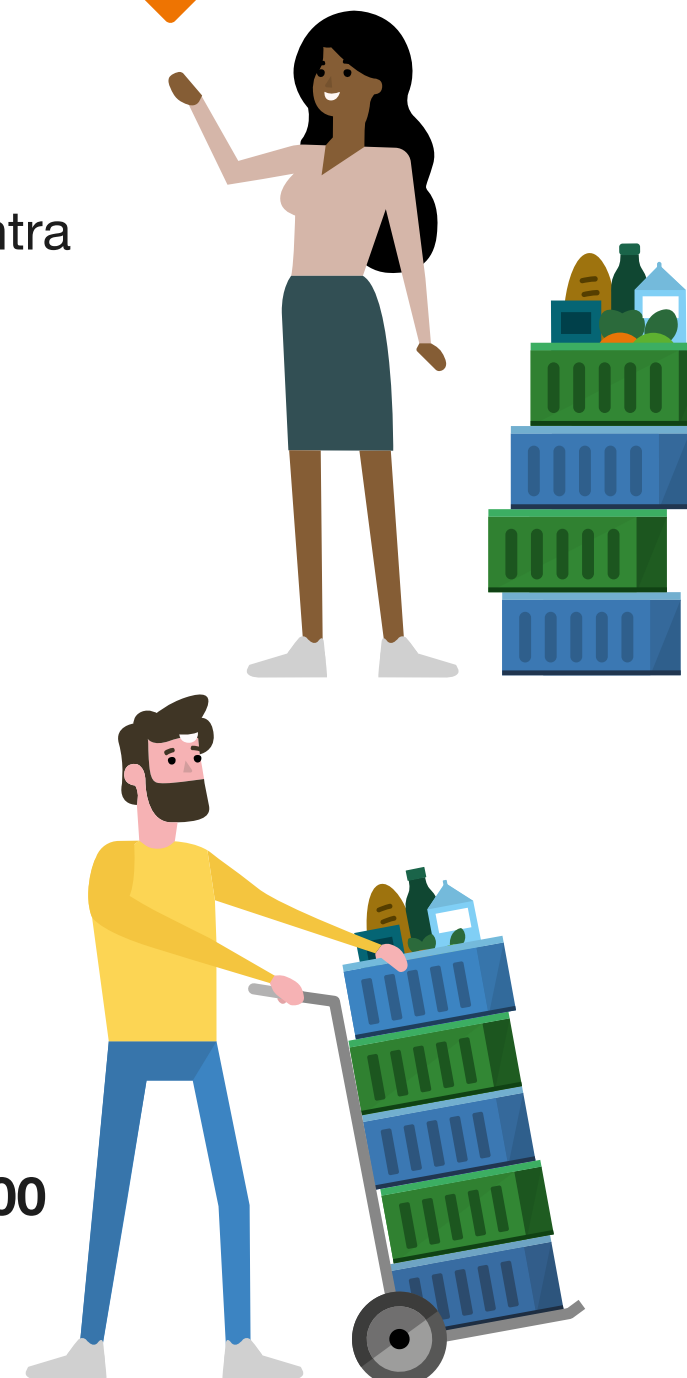
Personen ontvangen in
2022 voedselhulp van
Voedselbanken Nederland,
een historisch record.

Een stijging van:

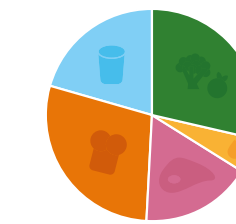
49%
ten opzichte
van 5 jaar
geleden

34%
ten opzichte
van 2021

100.000 130.000 197.000

Voedselhulp

Een voedselpakket bevat gemiddeld
28 producten, grotendeels samengesteld
uit de Schijf van Vijf

56.000.000
producten uitgedeeld

Dat is een groei van ruim 30%
ten opzichte van 2021

De Groente & Fruitbrigade
leverde ruim **2.581.000 kilo**
verse groente en fruit

Voor **5 euro per
week** helpen wij een
huishouden aan een
voedselpakket

43% van de
uitgiftepunten
werkte met een
winkel-concept

Onze missie en visie

Onze missie

Voedselbanken verstrekken verkregen voedsel gratis aan mensen in Nederland die het tijdelijk zelf niet redden. We doen dat uitsluitend met vrijwilligers.

Onze visie

In Nederland leven meer dan een miljoen mensen onder de armoedegrens. De voedselbanken helpen diegenen die het financieel echt even niet redden door ze tijdelijk te voorzien van voedselhulp. Om onze klanten van voldoende eten te kunnen voorzien, werken wij samen met bedrijven, instellingen, gemeenten en particulieren. Zo zorgen we er samen

voor dat armoede wordt bestreden, voedseloverschotten verdwijnen en het milieu minder wordt belast. Om de zelfredzaamheid van onze klanten te vergroten, werken we samen met lokale organisaties die onze klanten helpen om weer op eigen benen te staan. Voedselhulp moet immers altijd tijdelijk zijn.

197.000

personen ontvingen in 2022 voedselhulp van Voedselbanken Nederland, een historisch record.

Een stijging van:

49%

ten opzichte van 5 jaar geleden

34%

ten opzichte van 2021

100.000

130.000

197.000

Organisatie en kernwaarden

Onze organisatie en werkwijze

Bij de voedselbanken wordt niemand betaald. Wij werken uitsluitend met vrijwilligers, die we liever onbetaalde professionals noemen. De meeste vrijwilligers zijn betrokken bij het kernproces: het voedselveilig werven en verdelen van voedsel. Maar ook voor alle overige taken, zoals fondsenwerving, financiën, juridische zaken, ICT, secretariaat en communicatie hebben we toppers aan het werk.

In 2022 is een nieuwe strategie voor 2023-2025 ontwikkeld. Deze is in januari 2023 door de ALV goedgekeurd. Momenteel (april 2023) vindt de doorvertaling plaats van de strategie naar het communicatieplan.

13.573
vrijwilligers

Dat is een groei van ruim 6%
ten opzichte van 2021

Onze kernwaarden

- 🍷 We werken uitsluitend met vrijwilligers.
- 🍷 We verstrekken voedsel dat door anderen gedoneerd wordt.
- 🍷 We verstrekken zoveel mogelijk gezond voedsel.
- 🍷 We verstrekken uitsluitend gratis voedsel.
- 🍷 We verdelen het voedsel zo eerlijk mogelijk.
- 🍷 We zijn neutraal en onafhankelijk ('burgers voor burgers').
- 🍷 We zijn transparant in onze verantwoording.

“We werken uitsluitend met vrijwilligers.”

Initiatieven voor Oekraïne

Voedselbanken Nederland heeft in 2022 besloten in te spelen op de oorlog in Oekraïne. Sinds 2022 steunen veel voedselbanken ruimhartig lokale acties. Lokaal zijn er namelijk veel initiatieven die door particulieren, gemeente of goede doelenorganisaties worden opgestart. De voedselbanken zijn goed in het regelen van de logistiek van voedsel en persoonlijke verzorgingsproducten. De lokale kennis en ervaring kan dus van grote toegevoegde waarde zijn.

Acties ondersteunen

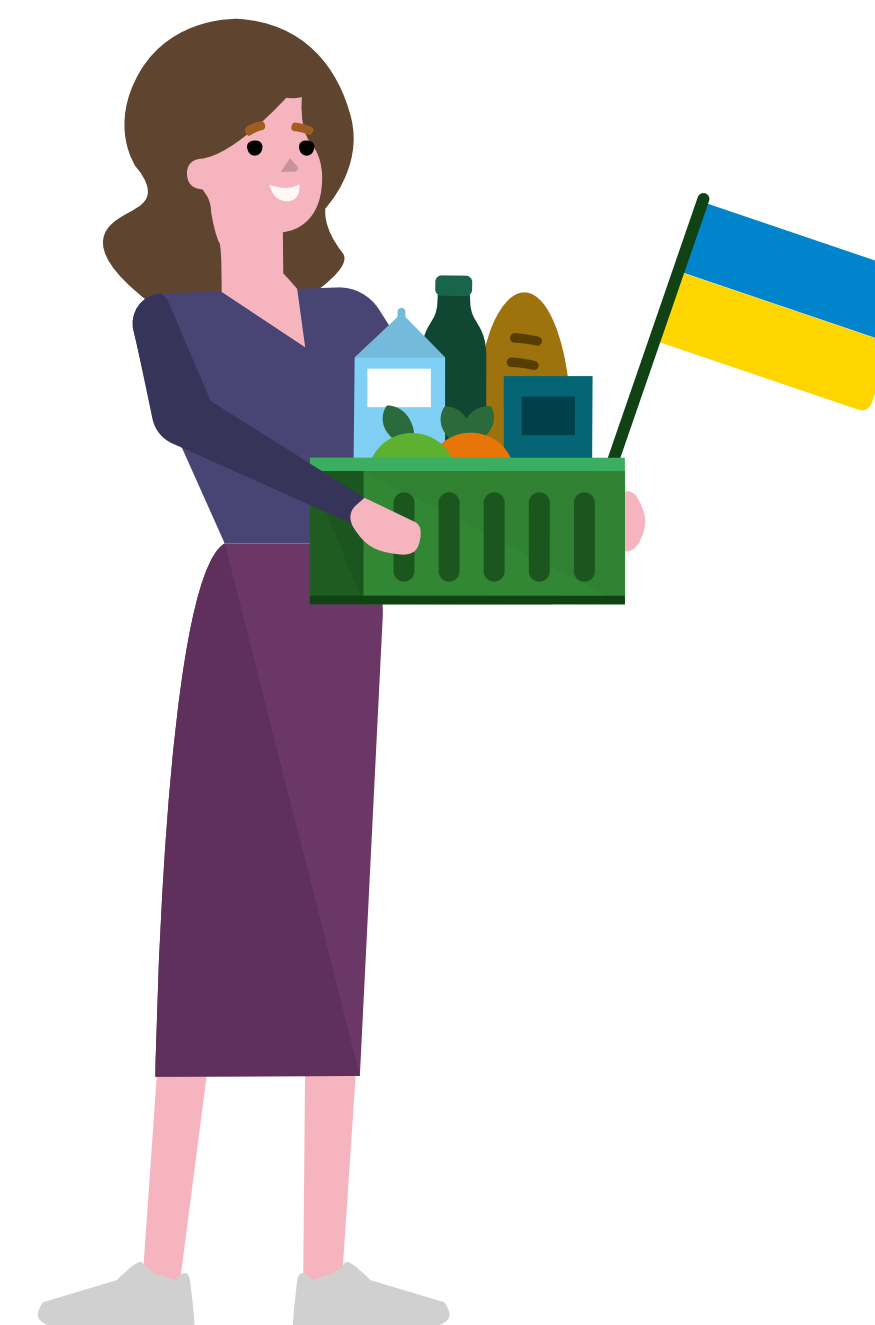
Bij de lokale acties gaat het met name om het verzamelen van voedsel en dit naar specifieke, goed afgestemde plaatsen te transporteren. In Nederland kwamen er ook verzoeken op lokaal niveau, vanuit opvanglocaties waar gevluchte Oekraïners verblijven. Onze oproep sinds 2022 is om hier ruimhartig aan mee te werken als dat mogelijk is. Het kan ook zijn dat particulieren die Oekraïners opvangen een beroep doen op de voedselbank om te helpen met ondersteuning door middel van voedsel en/of persoonlijke verzorgingsproducten. Ook hierbij is opgeroepen om daar ruimhartig gehoor aan te geven als dat mogelijk is.

Ook is er, op landelijk niveau, naast contact met het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, contact geweest met Vluchtelingenwerk en het Rode Kruis. We hebben afgesproken dat als zij iets op landelijk niveau voedselhulp gaan bieden dat ze contact met ons opnemen voor ondersteuning en expertise. Als we vanuit andere organisaties een hulpvraag ontvangen, willen we daar zeker naar kijken en bekijken in hoeverre we daarop in kunnen spelen.

“Sinds 2022 steunen veel voedselbanken ruimhartig lokale acties voor inwoners van Oekraïne.”

2022 in vogelvlucht

Een overweldigend aantal organisaties, fondsen, stichtingen, overheden en particulieren schoot de voedselbank te hulp. Onderstaand overzicht met hoogtepunten is verre van compleet; het geeft slechts een beeld van de solidariteit en saamhorigheid die wij hebben ervaren.

Q1

De website [Werkenbijvoedselbanken.nl](https://werkenbijvoedselbanken.nl) is vernieuwd.

10.000
bezoekers per maand

HelloFresh helpt
300 gezinnen
een jaar lang aan voedselhulp

Meerjarige samenwerking
met PricewaterhouseCoopers
voor ondersteuning
voedselbanken op fiscale en
financiële vraagstukken.

Statiegeldactie bij Dirk voor
9e jaar achter elkaar

188.000
Douwe Egberts-koffie
voor de voedselbanken dankzij
Lionsclub Nederland

Kjeld Nuis
als nieuwe ambassadeur
van Voedselbanken Nederland

Q2

Groente & Fruitbrigade, de op een na grootste leverancier van Voedselbanken Nederland, opent nieuwe **locatie in IJsselmuiden**

Opening nieuwe regionale distributiecentrum in Tilburg met extra overslagpunt voor het verbeteren van de AGF stromen

Actie met Friesland Campina ter ere van hun 150 jarig bestaan: donatie van

150.000 producten

Bezoek Oekraïense Voedselbank

aan Voedselbanken Nederland

Voedselbank Rotterdam, de allereerste in Nederland, bestaat

20 jaar

Landelijke inzamelingsactie met Jumbo:

'Eentje extra voor de voedselbanken'

Q3

Het landelijke team van Vertrouwenspersonen is weer op volle sterkte. Deze vertrouwenspersonen zijn er voor alle voedselbanken die niet zelf kunnen voorzien in een vertrouwenspersoon.

6

De voedselbank staat op de **6e positie** in de ranglijst van 100 sterkste goede doelen-merken onder de totale volwassen bevolking.

Picnic doneert **163.526 producten**

Landelijke winkelactie van Albert Heijn
'Op een lege maag kun je niet leren'

Groente & Fruitbrigade bereikt mijlpaal van **5 miljoen kilo** groenten en fruit voor voedselbanken

Armoedefonds stelt gratis menstruatie producten beschikbaar tegen **menstruatie-armoede**

Q4

Postcode Loterij verhoogt
jaarlijkse bijdrage van
€ 500.000 naar

€ 900.000

Record aantal van

**45.000
kerstpakketten**

voor voedselbank-klienten
dankzij een actie van Unilever,
Bidfood en Riedel.

Toetreden van twee nieuwe
leden: **Stichting Voedselbank
Twenterand 'Manna'** en **Stichting
Voedselbank StadsWolde.**

Meer dan 10 voedselproducenten
vormen Wintercollectief en doneren

**1.9 miljoen
producten**

om klanten van de voedselbank
de winter door te helpen

De ALV heeft een Bestemmings-
reserve Duurzaamheid ingesteld van

€ 500.000

voor duurzaamheidsinvesteringen
van voedselbanken.

Voor een actueel overzicht van
acties en campagnes van bedrijven
en organisaties, verwijzen we u
graag naar de website

Ambassadeurs en Comité van Aanbeveling

Onze ambassadeurs van links naar rechts.

Ambassadeurs

Najib Amhali, Danny Blind, Frank Dane, René Froger, Serdar Gözübüyük, Olcay Gulsen, Davina Michelle en Kjeld Nuis zijn ambassadeurs van Voedselbanken Nederland. Zij helpen om bekendheid te geven aan het werk van de voedselbank.

Comité van Aanbeveling

Ook de leden van het Comité van Aanbeveling helpen ons bij ons werk:

Roelof Hemmen (Radio- en televisiepresentator), Marc Jansen (Directeur Centraal Bureau Levensmiddelenhandel), Lavinia Meijer (Harpiste), Philip den Ouden (Voormalig algemeen directeur Federatie Nederlandse Levensmiddelen Industrie), Paul Schnabel (Eerste kamerlid en kroonlid Sociaal-Economische Raad), Feike Sijbesma (voormalig Bestuursvoorzitter DSM) en Toine Timmermans (Programmamanager duurzame voedselketens Wageningen University & Research).

Voedselbanken werken daarnaast nauw samen met Alliantie Verduurzaming Voedsel, Stichting Jarige Job en Stichting Samen Tegen Voedselverspilling.

Inkomsten en uitgaven

83%

Moest voedsel bijkopen

om voor alle klanten de omvang van het voedselpakket gelijk te kunnen houden.

Dit komt door het **toegenomen aantal klanten** en de afname in aangeboden voedsel **mede door de anti-verspillingsaanpak bedrijfsleven**

2022 was mede door de Oekraïne en Energiecrisis een heel bijzonder financieel jaar. De opbrengsten bedroegen € 7,9 miljoen, de uitgaven ten behoeve van de leden € 4,3 miljoen en de kosten van Voedselbanken Nederland (VBN) bedroegen € 0,2 miljoen, 1,98% van de baten. In 2022 droeg de Nationale Postcode Loterij bij met een gift van € 500.000. Ook zijn er veel derden acties georganiseerd en hebben de particuliere donateurs hartverwarmend en genereus bijgedragen, o.a. door donatie van de energietoeslag (2 x € 180,-) aan Voedselbanken Nederland.

Het saldo van onze bestemmingsreserves steeg naar € 9,5 miljoen. Het saldo van de bestemmingsfondsen steeg naar € 3,8 miljoen. De Bestemmingsfondsen en Bestemmingsreserves komen direct ten goede aan de bij VBN aangesloten voedselbanken, distributiecentra en verbonden organisaties. De jaarrekening 2022 is voorzien van een goedkeurende accountantsverklaring op de website gepubliceerd. VBN beschikt over het keurmerk Erkend Goed Doel van CBF en over de ANBI status.

Er is in 2022 besloten om vanwege de centrale coördinatie een bedrag van

€ 0,25 miljoen beschikbaar te stellen aan de Europese Federatie van Voedselbanken om de Oekraïense voedselbanken (Oekraïne is ook lid van de Europese Federatie van Voedselbanken) en de voedselbanken in de aangrenzende landen te helpen.

In 2022 zijn gesprekken met de Rijksoverheid gecontinueerd over het verkrijgen van voedselhulp en dat heeft in 2022 geresulteerd in de afspraak dat we voor de korte termijn de voor coronamaatregelen toegekende, maar nog niet gebruikte subsidie ad € 4 miljoen alternatief mogen inzetten. Hiervan is via de onafhankelijke stichting Voedselvangnet in 2022 voor € 680.000 aan voedsel ingekocht via een Europese aanbesteding.

In november 2022 heeft Stichting Voedselvangnet, in samenwerking met Voedselbanken Nederland en Stichting Financieel Paspoort, op uitnodiging van het ministerie van SZW, een subsidieaanvraag ingediend voor totaal een bedrag van € 17,5 mln.

In december 2022 heeft de ALV ingestemd met het oprichten van een nieuwe Bestemmingsreserve Duurzaamheid met een bedrag van € 500.000.

Prioriteiten in 2023

De afgelopen paar jaar is er veel gebeurd in Nederland en daarbuiten. De gevolgen van de Coronapandemie zijn nog steeds merkbaar in de maatschappij en de voortdurende oorlog in Oekraïne beïnvloedt ook ons leven in Nederland. De ongekende inflatie in 2022 en fors gestegen energieprijzen zorgen ervoor dat het voor veel mensen spannende tijden zijn. En dat geldt zeker voor de voedselbanken.

In normale tijden zouden we voor het komende jaar zichtbaar maken welke acties zouden worden uitgevoerd en welke concrete resultaten we zouden willen realiseren. Gezien hetgeen we al van onze vrijwilligers vragen en alle onzekerheden, pakken we het in 2023 wat anders aan. Dit jaar starten we met acties als daar voldoende ruimte en mogelijkheden voor zijn. Om zeker te zijn van een goed vertrekpunt voor eventuele acties is er in 2022 besloten dat we nog sterker moeten communiceren. Een aangescherpte strategie helpt onze communicatie meer slagkracht te geven en hiermee onze

“In 2023 willen we meer laten zien wie we zijn, wat we doen, voor wie, door wie, hoe, waar we voor staan en waarom het nodig is daaraan bij te dragen.”

doelen te behalen: genoeg donateurs (in voeding en geld) aan ons verbinden, een goede groep gemotiveerde vrijwilligers behouden en de deur openzetten voor iedereen die ons tijdelijk nodig heeft.

Intensivering en werving

Door een verhoogde klantenstroom en een afnemende stroom aan voedsel vanwege de anti-verspillingsaanpak van producenten en retailers krijgen voedselverwerving, voedselverdeling en logistiek een hoge prioriteit in 2023. We streven ernaar om maximaal gebruik te maken van gezond voedsel in de keten dat anders verspild zou worden. Daarnaast willen we de huidige voedsel-donatiestromen op lokaal en landelijk niveau vergroten en nieuwe stromen aanboren.

We vragen al veel van onze vrijwilligers op dit moment. We zien ook dat het steeds moeilijker wordt om voor bepaalde functies vrijwilligers te vinden. Daarom spannen we ons in 2023 extra in om vrijwilligers te werven en om onze vrijwilligers te behouden. Gelukkig zien we ook dat de steun van de samenleving aan de voedselbanken nog nooit zo groot is geweest. Dit komt voor een groot gedeelte door onze vrijwilligers. Die zorgen er met elkaar voor dat de voedselbank een sterk en betrouwbaar

merk is geworden. Dit willen we in 2023 veel meer laten zien: wie we zijn, wat we doen, voor wie, door wie, hoe, waar we voor staan en waarom het nodig is daaraan bij te dragen. Een organisatie met veel toegevoegde waarde; waar je met een gerust hart aan kunt doneren, omdat alles terecht komt bij degenen die het zo hard nodig hebben. Een organisatie waar iedereen welkom is!

We zijn op zoek naar vrijwilligers om onze impact te vergroten.

Colofon

Redactie

Team Communicatie Voedselbanken Nederland
en Schuttelaar & Partners

Fotografie

Vrijwilligers van de voedselbanken

Vormgeving

Walter Luijkenaar en Schuttelaar & Partners

Copyright

Dit jaarverslag is een uitgave van Voedselbanken Nederland
Meidoornkade 19, 3992 AG Houten
088 543 54 35
www.voedselbankennederland.nl
welkom@voedselbankennederland.nl

Vind ons op social media